

受益文におけるタイ・日語の対照研究

— Give スキーマ分析を中心に —

Pattarawan YOUYEN

本稿では、柴谷(1994, 1996)によって提案された Give スキーマを分析の枠組みを用い、タイ・日語における受益文の類似点・相違点を探ることを目的とする。

両言語の受益文の分析に当たって見つけられたことに興味深いことがある。即ち、タイ語には *hây* 「与える」の授与動詞(verb of give)が一つあり、この動詞がとる目的語は具体的もしくは抽象的な「モノ」のいずれもあり得る。また、動詞は基本的に用いられる他動詞の他、自動詞、上演動詞も用いられ得る。一方、日本語においては授与動詞が「やる」「くれる」の二語あり、動詞の使い分けは話し手がどこに視点を置くかと共に与える方向はどちらからどちらに至るかの人称関係にもよるので、より複雑である。受益文に好意的意味をとる他動詞のみに限られ、自動詞、上演動詞は用いられない。受動文の意味判断においても、受益者の自分が引き起こす他の行為をコントロールできる含意の制限がある日本語と違って、タイ語では受益者が動作主によってある授与行為を与えてもらうことは受益文の判断の基準になる。また、受益文の意味解釈においてもタイ語は受益者に「好意的結果」(favor)と「～の代わりに」(on behalf of)の両者が現れるが、日本には後者の意味のみある。

การศึกษาเปรียบเทียบรูปประโยค ให้ ในภาษาไทย กับภาษาญี่ปุ่น

ภัทรวรรณ อยู่เย็น

คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษารูปประโยค ให้ ที่ใช้ในภาษาไทยและภาษาญี่ปุ่น เพื่อให้เข้าใจโครงสร้างของรูปประโยค ให้ ตลอดจนความเหมือนและความแตกต่างกัน โดยใช้ทฤษฎี GIVE Schema ของ Shibatani Masayoshi (1994, 1996) ซึ่งวิเคราะห์คำกริยา ให้ ทั้งด้านโครงสร้างทางวากยสัมพันธ์ และโครงสร้างทางอรรถศาสตร์

จากการศึกษาพบว่า ในภาษาไทยมีคำกริยา ให้ 1 คำ ในขณะที่ภาษาญี่ปุ่นมีคำกริยา ให้ 2 คำ และการใช้ของคำกริยาทั้ง 2 คำนี้ จะต่างกันขึ้นอยู่กับทิศทางของการให้และผู้ให้ว่าใครให้ใคร แต่ลักษณะดังกล่าวนี้ไม่มีในภาษาไทย

นอกจากนั้นคำกริยา ให้ ในภาษาไทย สามารถใช้กับกรรมที่เป็นได้ทั้งคำนามที่เป็นรูปธรรม และนามธรรม แต่ในภาษาญี่ปุ่นคำกริยา ให้ จะใช้กับกรรมที่เป็นคำนามรูปธรรมเท่านั้น

ทางด้านความหมาย ให้ ในภาษาไทย มีความหมายกว้างกว่า ให้ ในภาษาญี่ปุ่น เพราะสามารถแสดงความหมายทั้งในด้านความชื่นชอบ ผลประโยชน์ บุญคุณ หรือในความหมายตรงข้าม คือความไม่ชื่นชอบ ตลอดจนในความหมายที่เป็นกลางๆ ต่อผู้รับได้ ในขณะที่ ให้ ในภาษาญี่ปุ่นนั้นจะใช้ในความหมายที่แสดงความชื่นชอบ บุญคุณ ผลประโยชน์ ต่อผู้รับเท่านั้น